

Зоя Сачко
Паэмы

КАМУНИКАТ.ORG

Бібліятэчка

Беларускага літаратурнага аб'яднання “Белавежа”

Серыя заснавана ў 1990

Кніга трыццаць трэцяя

Тэхнічны рэдактар

Павел Бельскі

© Copyright by Zoja Saczko

ISBN 83-85918-25-6

Publikacja wydana dzięki pomocy finansowej
Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Skład: Wydawnictwo Prymat, Biały stok, ul. Św. Rocha 10/105
Druk: Offset-Print, Biały stok, ul. Broniewskiego14

Зоя Сачко
Паэмы

Беласток 2000

KAMUNIKAT.ORG

Будні

*Отврати очи мои,
егда не видети суеты,
в пути твоём живи мя.*

Псалом 118,37

I

тут і тэпэр
злую на час
нэсьвіэжы од рая
опухляны ужэ в пэршум лучові
як двэры одчыніті
коб за двэрыма нэ было ужэ двэры
от сіэсті бы ужэ тізнём
пуд цввітушчою яблынёю
з гніздамі ластовок пуд очыма

II

чы мэртвы за дня
пэрэкажэ слово жывое
учытэль которы нэ научыў сэбэ
як нас научыт
чы терпенія хватіт
на сумашэдшый дуом
которы мусіт быті сумашэдшым домом
нэ ластовкі вэсны
нэ твэрдэі зэмліэ пуд ногою
— просто суоль з розы

III

хто сказаў
жэ за сінёю рыкою сіня рыка
а як розлюбіт в половіні дарогі
тут гуліця пывэ шумом бурліт
насмэшліво моргае пстрок ата
кому коле в рукі куп'яны товар
боліт болём прыбыль
для тэбэ сінеі рыкі
на куолько змочыш ногі
— вступіш
шый ужэ біэлу сорочку
на змэркані очы нэ бачат
думкі трэсуцьця
в ушко нэ попадут

ой ты змэркане змэркане
вычэрпаны сьвіэт
бэззубы час і бэз'языкі
зобранэ — а гуорке бы палынь
всё чым былі і што зроблі
шорох лісьця туолько
розтопяны сьніэг
нэўжэш так тэплы былі рукі
в зімных руках

IV

од сэбэ до тэбэ
од тэбэ до сэбэ
іду роз'ярана
як выбіліт мэнэ сьніг
як огонь очыстіт
бэз віэры
замэрзну спалюся

КАМУНІКАТ.ORG

V

міжду кухнёю
а быті з звонком на час
ждэш на слово
правдзівшэ од тэбэ
о біэдна ты біэдна
якжэ гості войдут
раз пэрэкруняны ключ

КАМУНІКАТ.ORG

VI

я

— баба яга
костяная сама і разам з тобою
лёдная слёза
в нашум сэрці нэ тае
ліэта допчут кругом маніжа
сіэчкі всё в голівіэ прыбывае

костяная рука
воздуха нэ почыстіт
лёдная слёза
воды нэ омые
соломянуой голівіэ
всё мало на уміэ
— зарыемся в сьміэтёві по уха

VI

над дня рыкою
рукі ломаю
зубы гостру
на тафлі шклянуй око подаю
боюсь — страшусь
забіта жыву

а еслі нэ можна іначэй
раз нэ можна...
нэконэчнэ грошы лічы
але робі як сьвічку палі
е в обовязках свуй рытм толковы
нібы пісок в клепсыдры
мізрыт час
а хто зобраў за жыця свойэ кості
і пуд дэрэвом отдыхаў

над розліэтымі вэсновымі
тут: орленьскімі і біэльськімі
і в Вавілоніі
і над Доном
вэрба б'е нэ заб'е
за тыждэнь за тыждэнь

часом

опускаюцьця біэлы туманы
і плетут вінок з слоув
вялых і туманных
дэсь там в нэспоўнянуом
дэ пташка шэвэльнала крылом
пэршы раз
шукаем споўняного

над дня рыкою
нэ пэрэгледаюцца
ідут проста ідут
собою сьвіэчку нэсут
а пісьня — в нэвыструганых шчэ
сьвісьцэлах з вэрбы

КАМУНІКАТ.ORG

VIII

для Тэбэ жыву

зрывалось з губ
бы огонь соломяны
і віэтром роздувалось
потым нуоч в нуоч
і куолько іх
сьпіваўшы — колыхаўшы
помалу нітка пралась
                  протягалась
                  плелась

тэпэр шчэ коб
осэнь в осэні
вэсну в вэсні
для вас — цьвіточкі мойэ

Божэ — а хто для Тэбэ

IX

ховалі дзісь Хрыста
чуть што развіднёвало
як вышлі з Плашчэніцюю з цэрквы

біэлым цьвіэтом дыхнула вішэнька
росою в тішыніэ пробіэг голос пташкі
ховаемо Хрыста
і шара слэза падае

КАМУНІКАТ.ORG

Х

похіляны над днём
хто заміэтіў того
з крылом стоп'яным
од сонця
в своюом городові
хто пророка прыняў
за пророка

нэ дівуй нічому

і дзісь
над дня рыкою
нэ станэ тішына
но всіэ мы гості
давно званы
но всіэ мы
гості жданы

2.04. — 5.05.1994

Як жэ мніэ бігушчуй як вода...

* * *

заржавянэ сонце
ржавы гнуой на вілках
пальці поштывнілі
як повіэтрэ на буру
сорочка п'явкою впілась в плечы
а вона на мэжіэ
выгледае

як доска
выглоб'яна швэдамі і дошчом
як крыж
на крыжовых дорогах
всё стоіт на мэжіэ
выгледае

ты ж моя тонка як сьвісьцоол
прыді
смэтану з гладунок позьбірала
будэш клуста як гаргара
прыді
пранікі з нашэі пэчы
самі в ротаві растуяч
прыді

на мэжіэ стою
выгледаю
за рукав косточкі кідаю
шэвэльнала
— озером расплылась

то нэ я
— цібуля обіэрана
то нэ я
— на тэртці хріэн
а то мама
зазультка-пэрэгурультка
туультко слюоз выкула

КАМУНІКАТ.ORG

прыді до дому
сіэні покостом помалёвала
вышорвала пудлогі
забіліла шпары в піэчці
войді до хаты
постіэль наволокла
прынэсла сіэна
дасьць Буог
засьпіваем коледу

КАМУНІКАТ.ORG

входжу до дому
дома говорат про грошы
грошы для самых грошы
дай Божэ дай
дай Божэ дай
муой дуом зэлёны дуом
заплетяны віноградом
з грумнічным крыжом на балькові
з іконкою в куткові
молямі пэрэмоляною
дай Божэ дай
ой дай Божэ
сусіэдкі прыдут
а коб чоловіэка мніэ
з хатою і самоходом
— дай Божэ
дай Божэ дай
коб зуб муой мышка з'ела
і новы прынэсла
коб хвосьціком ічка
нэ скінула з поліці
дай Божэ
дай

твой батько — чародей
свиню разбирае
а ты такая маленька
б'еш в барабан
і крычыш
і скачэш
бо за тэю кровлёю
бо пуд тулярызным мясом
дэсь там міхіэр
а з ёго можна балён

КАМУНИКАТ.ORG

муой батько вэлікі як Мойсей
ну вэліка ужэ і я
а у вэлікіх діті — вэлікі клопут
ходжу як в туманові
і быле вітёр — а жэнэ мэнэ
кров в жылах юшкою закіпае

муой батько вэлікі як Мойсей
грумнічны крыж
на балькові выпаліе
ужэ горат мойэ волосы
ужэ мое сэце
    мое сумлене
        муой Буог...

ТЫ МЭНЭ
— швайкою як сьвіню
і з тіла
як шчэ ліхорадкою б' ецьця о брук
пэчуонку вырві
і сэрце проколотэ
кінь зуюлочы
хай завые
хай нажэрэцьця
чуда ім трэба
а повірат в Бога
в стадо зоб' юцьця
голова коло головы
вэді іх вэді
проводырэ
.....

КАМУНІКАТ.ORG

ратуй мэнэ нэгэрпэливу
так утэчы хочу
і слова втягают мэнэ
в свуй колодэць
но тут повялі як магына
п'юг каву п'юг гэрбату
чы каву чы гэрбату
і так шчэбэчут
і шчэбэчут...

КАМУНИКАТ.ORG

я тэбэ
зіёлём в квіэткі
од віэтру пудкаджу
сьвіэчкою од грому осмалю
вэрбочкою зло оджэну

будь бігушча як вода
будь красна як вішня
нэ будзь дзюрава борода
тіэло нэ сохні бэз мужчыны
а ты пэго
вэсіэльным полотном
всіэх з сэла замуж потягні

КАМУНІКАТ.ORG

я до тэбэ
стрылою Іванушкі дурачка
стрылою Іванушкі дурачка
чы коп'ем Георгія
я для тэбэ
я для тэбэ
як люод як камэнь як скала
я — за сёмою горою
я — замкнёна на всіэ замкі
я — куозьня выгасла
я ічко нэ простое а камэнно е
прості
пыл туолько я
тростіна
шэвэльніць —
— мглою расплывусь

каюсь
каюсь
крыжамі Грабаркі
пэрд тобою расплатаюсь
по другуй стороні радугі
закрычу
пуд твоім крыжом
крыжамі Грабаркі закрычу
рукі
як накрохмяяны сорочкі на морозі
зарыюцьця в скібы твого тіэла
корыэнямі жыл оплетяного
пуд крыжом твоім
пэрд іконою твэю
я — шыба разбіта на віэтрові
дзеленьчу

як жэ мніэ бігушчуй
учуті віэчну піэсьню
у вырoві пташок іх вэртане
до віэчнаго огня осэнь догорае
суок на вэсну запасае
як жэ мніэ бігушчуй
як вода
як жэ мніэ краснуй
як вішня

1979/1980

Змест

Будні	5
Як жэ мніэ бігушчуй...	16

КАМУНІКАТ.ORG